

Een nieuw begin na de oorlog.

Toen de Tweede Wereldoorlog was geëindigd, werd uitgezien

Violenstraat in Den Helder, nog geen auto te bekennen!

naar terugkeer naar Den Helder. Het was niet mogelijk opnieuw in de woning aan de Lorentzstraat te gaan wonen. Huisvesting was in het in aanzienlijke mate verwoeste den Helder een schaars goed geworden. Het illustreert de toenmalige maatschappelijke positie van de familie Taal, dat het wel gelukt is om in de

periode mei / juni 1945 terug te keren. Gedurende de zomer van 1945 woonde het gezin boven de melkcentrale. De eerste etage werd als tijdelijke woning betrokken. Beneden in de fabriek werden de spullen opgeslagen. Alleen dingen die nodig waren voor het dagelijks gebruik hebben ze mee naar boven genomen. Kasten en alles stond beneden "uit elkaar". Dat stond daar tot ze naar de Violenstraat gingen. Het meubilair werd met een vrachtwagen van de fabriek, van Noord Scharwoude naar Den Helder verhuisd.

Een soort woning waar moeder al voor de oorlog een oogje op had, in de Violenstraat, werd voor een meer definitieve bewoning gevonden. Het duurde een paar maanden voordat de woning kon worden betrokken, er woonden nog andere mensen in. Tijdens de evacuatie hadden namelijk nogal wat gezinnen die in een relatief kleine woning leefden, een grotere- verlaten - woning in gebruik genomen. Deze bewoners waren niet heel erg schoon geweest. Het huis in de Violenstraat had iets te veel bewoners, het moest helemaal worden schoongemaakt, 't zat helemaal onder de vlooiën.

Tot op dit moment woont in dat pand een familielid.

Het was destijds een onzekere periode. Door de verwoestingen was de toekomst van Den Helder een onzekere. Er werd gehoopt op de terugkeer van de marine, maar in 1945 was dat nog geen uitgemaakte zaak. De leiding van de marine uitte wel de voorkeur om weer in Den Helder te zijn gevestigd, maar het gebrek aan woningen speelde daarbij een negatieve rol. De gemeente Den Helder leunde qua werkgelegenheid in die periode nog sterker op de aanwezigheid van de marine als overheidsorganisatie. Dit zal ongetwijfeld ook een economische zorg hebben betekend voor de werkgelegenheid in en toekomst van de Helderse melkcentrale.

Ze hebben het huis in de Violenstraat eerst gehuurd, en kregen later de vraag of ze wel een wilde blijven en kopen dan wel verhuizen. Toen hebben ze besloten te kopen. Toen de woning eerder kon worden gekocht voor het fenomenale bedrag van fl. 5000 werd gearzeld, en toch maar besloten om te huren. Toen later de economische omstandigheden minder twijfelachtig werden, de huiseigenaar voorgaande vraag stelde, en de persoonlijke durf krachtiger werd, is in 19xx het huis alsnog kocht met een relatief grote prijsstijging; voor fl. 6000! Het huis werd waarschijnlijk gekocht van Van der Plas, deze had meerdere panden in het blok in eigendom.

Kort na de oorlog was geld schaars. Er moest gespaard worden! En een huis betaalt men zeker niet uit de "kleine kas". Voor de oorlog was het inkomen van onze ouders beperkt, wel eens gehoord dat ze fl. 12 per week hadden, zeker in het begin hadden ze heel weinig ondanks de goeude baan. De huur was tegenover het salaris heel hoog. Later werd het fl. 25 per week. Na de oorlog is pa meer gaan verdienen. Moeder spaarde alles op, voor de oude dag. Toen waren de voorzieningen er nog niet, de

AOW, het "van Drees trekken", en dergelijke sociale regelingen. Ze zijn zuinig gebleven: elk kwartje werd opgeschreven.

Tegenwoordig wordt veel gesproken van zuinig zijn met energie. In de naoorlogse periode was dat een vanzelfsprekendheid. Pas als de kostwinnaar aan het eind van de middag thuiskwam ging het elektrisch licht aan. Een gewoonte van zuinigheid die lang is gebleven.

Het genoegen van het vinden van een woning in de oude vertrouwde woonplaats zal zijn weggevaagd door een nieuw persoonlijk verlies. Jacky overleed aan de difterie. De difterie ging al een beetje over maar hij was intussen te verzwakt. Toen kon zijn hart het niet meer verwerken. Ook had hij het erg benauwd. Gevreesd werd dat de dochter ook zou worden besmet. Ria moest toen meteen een prik tegen de difterie krijgen. Ze kreeg hele rooie armen daarvan. De tweede keer kreeg ze de helft van het vaccin maar toen werd het nog rooier, de derde prik werd niet meer noodzakelijk geacht. Het betrof een ziekte die tegenwoordig "moeiteloos" zou zijn genezen. Voor de zieke jongen kon zijn vader een klein flesje limonade regelen. Dat was destijds in de naoorlogse omstandigheden een schaars, zeg maar zeer schaars goed. Jacky heeft er niet van kunnen genieten. Jarenlang stond het kleine flesje limonade als een monument van verdriet op de klassieke wastafel in de slaapkamer van het echtpaar. Een derde kind was hen ontvallen.

Als we vanuit onze 21e eeuw terugkijken op dit verlies van kinderen, dan valt in de historie op dat de kindersterfte vroeger veel voorkwam. Met name in de 19e eeuw was nog sprake van zeer grote gezinnen, dat zal niet enkel samenhangen met mogelijkheden tot geboortebeperking. Maar net als in de huidige ontwikkelingslanden betekenen kinderen een soort "sociale verzekering". Maar in het midden van de 20e eeuw mag een verlies van drie van de

vijf kinderen zonder meer als een zeer zware slag worden getypeerd.

Deze diep trieste gebeurtenis moest niet alleen psychologisch worden verwerkt, maar kreeg ook in religieuze zin een plaats. De reactie van een kennis op het overlijden van Jacky getuigt hiervan.

Den Helder, 18 september '45

Zeer geachte familie,

Gisteren bereikte ons het droevige bericht, van het heengaan van uw lieve Jackie.

Van harte betuig ik deelneming bij het heengaan van uw jongen. Welk een groot verlies is dit wederom voor U als ouders en voor Ria als zusje.

Hoewel het leek, alsof Jackie aan het begin van zijn leven stond, wist de Heere dat dit op aarde spoedig een einde zou nemen, dat zijn taak dus hier daar eindigen zou. Wat al verwachtingen wekte hij, door zijn schranderheid en toch ... moest U hem nu reeds afstaan.

Veel heeft U de Heere in hem gegeven, veel heeft Hij U nu ontnomen.

Geve Heere, die U dezen lieven teren jongen schonk, de kracht ook deze beproeving te doorstaan, sterke Hij U in dit grote verlies en vulle Hij het gemis aan met Zijn vertroostende tegenwoordigheid.

Met vriendelijke groeten, ook voor Ria,
Hoogachtend.....de Klerk

De woorden door een bijna 19e eeuwse aan, de persoonlijke ramp had niet beter beschreven kunnen worden.

Bij de begrafenis van Willem Taal in 1996 was het een betekenisvol moment toen hij naar zijn graf werd gedragen, langs een herdenkingsteen waarin de drie namen van zijn overleden kinderen waren gebeiteld.

Anderhalve maand na het overlijden van Jacky werd de jongste zoon geboren. Het leven ging verder.

Met de beperkte middelen die in de tweede helft van de 40 jaar voorhanden waren, de Europese economieën waren immers grotendeels verwoest en leeg geroofd, werd het "nieuwe" huis ingericht. Onder andere met bezittingen die de oorlog hadden overleefd.

Willem Taal die zich op zijn werk en bouwde een maatschappelijke positie verder uit. De particuliere onderneming die de Helderse melkcentrale was moest financieel opnieuw worden gefundeerd. Apparatuur moest worden vernieuwd. De snel weer in omvang toenemende bevolking van Den Helder kon men als consumentenmarkt niet laten "lopen".

In de avonduren vormde voor Willem zijn werkzaamheden in het bestuur van het bejaardentehuis een belangrijke activiteit. Dit bejaardentehuis was voortgekomen uit kerkelijk initiatief. In een lange reeks van jaren heeft Willem de rol van penningmeester vervuld.

In twee andere hoofdstukken worden deze zaken uitgebreider beschreven.

De ontwikkelingen in de wetenschap zijn tijdens ons leven snel gegaan. Voor mensen geldt dat specifiek voor de medische wetenschap. In 1949 was veel nog een "hoog risico" voor het leven. Bets werd getroffen door een ontstoken galblaas. Er moest geopereerd worden. De narcose werd me ether gedaan, wat de patiënt (achteraf) ook niet frisser maakte. Het was toen een spannende operatie, Ria mocht toen niet naar school, want het kon zijn dat moeder niet meer bijkwam. Eigenlijk moest de gele kleur eerst zijn verdwenen voor het opereren, maar het moest. De dokter was zo dat hij eerst zelf moest weten wat het was. Als de patiënt is zij dan was het niet zo, maar toen mama geel begon te worden moest hij het wil zeggen. Intussen was het bijna te laat. Overigens had deze arts het vertrouwen van de familie.

Destijds met het gal probleem, ben ik van de trap gevallen. Het staat me nog bij dat 'k net bovenaan de trap in de slaapkamers van mijn ouders kon kijken. Moeder zag het kopje van haar vierjarig zoontje, dat vervolgens recht naar beneden vertrok, en niet op de reguliere wijze. Dokter is er toen nog bij geweest, maar constateerde dat er niets aan de hand was. Hetgeen klopte.

Bezien de voorhistorie was er enige sprake van schrik en consternatie.

In de loop van de jaren begon het totaal van de ondervonden spanningen Bets Taal op te breken. Steeds minder kon zij de aanwezigheid van grotere aantallen personen verdragen. Belangrijke aspecten van het leven had zij als onveiligheid ervaren. Een moeder hoopt en verwacht dat kinderen opgroeien en op den duur tot een zelfstandig bestaan komen. Driemaal was deze hoop de bodem ingeslagen. Zij koesteren dan ook een grote vrees ook nog de resterende kinderen te verliezen.

Daarnaast was het ook alleen thuis zijn, haar nooit goed afgegaan. In toenemende mate vertoonden zij angstig en onzeker gedrag. Vanuit het magere begrip dat destijds bestond ten aanzien van psychische problemen werd wel gesproken van een zenuwlijder. Uiteindelijk is zij ook in 1952 enige tijd in een psychiatrische inrichting opgenomen geweest. Als kinderen zijn wij uiteraard daar in Zeist op bezoek geweest. Met de stoomtrein. Ria was toen 15 á 16, ikzelf was 7 jaar oud.

Gebaseerd op de destijds geldende inzichten onderging zij daar een shocktherapie. In latere decennia werd een dergelijke therapie als niet effectief en te weinig nuttig betiteld. Voor zover ik het kan en mag beoordelen is dit een juist oordeel. Het feit dat in de recente jaren shocktherapie nog wel eens positief wordt hergewaardeerd kan ik alleen met cynisme beschouwen.

“Niet te na gesproken over je moeder, je moeder was erg op zichzelf. Je moeder ging niet gauw mee. De andere zussen zeiden wel “ja tante Bets komt nooit”, en Bets dit-en-dat. En dan zei mijn moeder wel eens ..... “mauwen jullie toch niet zo, als je drie kinderen naar het graf gebracht hebt dan prakkizeer je wel anders”. Moeder (Hendriek Brouwer - Post) was reëel daarin, redelijker. Dat was iemand met weinig woorden. Tante Vrouwt (van der Aa - Post) was nogal vinnig. Evenzo Marie. Maar zeker de Posten zijn helemaal niet zo makkelijk.

Op verjaardagen enzo kwamen ze allemaal. Maar om zomaar even aan te lopen, dat deden ze niet zomaar... Maar als er wat was, dan werd er geholpen. Bijvoorbeeld door schoon te maken, door tante Vrouwt en mijn moeder, zoals ik dat gehoord heb. Ze lieten niet iemand stikken. Maar Bets had het niet in zich om ook 's ergens naartoe te gaan. Willem kwam wel degelijk op bezoek in de Brouwerstraat”.¹

Ook in Zaandam leven de nodige herinneringen. “Bets Taal was een wat stille rustige vrouw. Ze had de neiging zich enigszins achter haar man te verschuilen”.²

Elk mens leert op den duur in zekere mate met zijn problemen te leven. Zo ook Bets Taal. Maar voor haar is het bestaan altijd zwaar gebleven. Tot het einde toe, met in principe steeds dezelfde verschijnselen.

Uiteraard is het binnen een goed huwelijk onmogelijk dat slechts een van de echtgenoten lijdt onder de problemen. Willem Taal heeft de moeilijke psyche van zijn echtgenote ondervonden en moeten accepteren. Tot aan het eind van zijn leven is hij daarin haar trouw geweest.

---

¹ Citaat Femmie Post - Brouwer.

² Citaat Riek Kroes - Taal.

Ria heeft een hele tijd het huishouden gedaan, vanaf toen met de gal operatie.

"In de periode dat mama in Zeist was hadden we Jannie. Later zijn er nog andere meisjes geweest die niet zo lang bleven. Jannie was een heel braaf meisje, maar enkel liet ze de afwas staan en die moest ik (Ria) dan doen, zo klein als ik was".

Ria heeft heel wat jaren het huishouden gedaan, tot aan de periode dat ze in Haarlem is gaan werken. Maar daar kreeg ze zo weinig te eten, alles moest in korte tijd worden opgegeten.

"Dat was niks. Daar ben ik maar heel kort geweest. Daar had je een eigen kamer, en dus intern geweest".

Hazepaterslaan was het adres van het Diaconessen ziekenhuis. Dat was in het jaar 1959. Daarna heeft Ria bij V&D in Den Helder gewerkt, ongeveer tot haar trouwen.

Maar dan tweekleurig.

Naast persoonlijke problemen speelden er in de veertiger en vijftiger jaren de heropbouw van Nederland. De inspanningen van de beroepsbevolking sloegen op een bepaald punt in de jaren 50 om in economische verbetering. Al vóór de Tweede Wereldoorlog was in Amerika het automobiel als een privé bezit een min of meer normaal verschijnsel geworden. In de vijftiger jaren begon het privé eigendom van auto's een bredere aanvang te nemen. Ook enigszins opgestoot door een bevriend zakelijk contact, werd de eerste auto aangeschaft. Dit was een Ford Consul. Weliswaar een tweedehands exemplaar maar toch een auto waarmee iemand van de middenklasse voor de

dag kon komen.

De auto was lichtblauw met aan de zijkant beige-gele vlakken. Mierzoete pastelkleuren versierden de openbare weg. Een enkele keer zien we tegenwoordig een tweevoudige kleurstelling nog wel eens bij een retromodel. Maar zeker combinaties van een dergelijke zoete kleurstelling worden niet vaak meer aangetroffen.

Na circa een jaar begon het mobiel mankementen te vertonen en voelde willen zich niet helemaal meer zeker om de jaarlijkse vakantie met deze auto te ondernemen. Een zomer werd daartoe de auto van aannemer Sjoerdsma gehuurd. Het waren in eerste instantie de gegoede middenklassers die auto reden.

De Ford werd vervangen door in een Renault. Het ging om het model "Dauphine". Er zouden nog meerdere Dauphine's volgen. Later werd er gereden in de Renault acht, 10 en niet te vergeten de 12! Het laatstgenoemde exemplaar heeft meer dan 14 jaar binnen de familie rondgereden. Blijkbaar een duurzaam exemplaar, waarvan het model nog tot op heden als het merk "Dacia" in Roemenië wordt geproduceerd.

Toen Willem Taal intussen de 80 was gepasseerd, verkocht hij zijn laatste auto: een Renault.

Midden zestiger jaren werd de Helderse melkcentrale ook qua productie compleet overgenomen door de Melco in Heiloo. Dat betekende voor Willem het einde van zijn laatste restje zelfstandigheid, en langzaam maar zeker rijpte bij hem de beslissing om ermee op te houden. Het lukte om een regeling te treffen waarmee hij op zijn 63e kon stoppen met werken in de melkbranche.

Willem was een man van duurzaamheid en continuïteit. Ook in die periode was hij nog steeds bestuurslid van de

Stichting voor gereformeerd bejaardenwerk. Ten kantore van het nieuw gebouwde bejaardentehuis ging hij een deel van de administratie verzorgen. Als administrateur en penningmeester heeft hij zeker nog vier jaar parttime gewerkt. Op deze wijze is het hem gelukt een zeer actief en arbeidzaam leven geleidelijk aan af te ronden. Niet met een stoppen met alles, maar in behoorlijke mate gas terugnemen en toch niet stilzitten.

Zowel bij de Helderse melkcentrale als het bejaardentehuis hebben zijn werkzaamheden in hoge mate het karakter van hobby gehad. In die zin is hij ook een gelukkig mens geweest, hoe weinig mensen kunnen zeggen dat werken en plezier hand in hand gingen.

Naar aanleiding van een tip van een collega directeur van melk - coöperatie in Julianadorp, was het hem gelukt bij de verkoop aan de Melco voor de opgebouwde goodwill een bedrag te ontvangen die hij als pensioenrecht kon inzetten. Ondanks zijn maatschappelijke positie was het in de particuliere sector op dit punt geen vetpot. Weliswaar was er een pensioenverzekering voor hem afgesloten door de melkcentrale waar dit was slechts een klein pensioen dat later als een soort mini-aanvulling is uitbetaald.

De derde levensfase.

Aan de jeugd en het werkzaam bestaan, wordt de levensfase waarin men gepensioneerd is wel de derde levensfase genoemd. Voor iemand die heel zijn voorgaand bestaan zeer actief is geweest is dit een hele omschakeling. Maar het parttime werken heeft daarop duidelijk een bijdrage gehad. De echtgenoten hebben nog een lange periode samen de dagen kunnen doorbrengen.

Meer dan voorheen werd er de tijd genomen om op vakantie te gaan. Voornamelijk samen met vrienden werden diverse plaatsen in Nederland, de Belgische Ardennen en de Duitse Eiffel bezocht.

De omschakeling van een actief naar een levenshouding in de ruststand, had zijn lichamelijke effecten. Na een paar jaar werd Willem getroffen door een lichte beroerte respectievelijk een lichte hartinfarct. Van beide is hij grotendeels genezen. Een duurzaam voor iedereen te merken effect uitte zich in de verminderde kracht van zijn rechterhand. Bij het drukken van de hand voelde in ieder het laatste restant van een gedeeltelijke verlamming die kort na de beroerte, gelukkig tijdelijk, optrad.

Lange tijd woonde het echtpaar in de woning in de Violenstraat. In deze vooroorlogse woning waren in al die jaren wel zaken onderhouden en van tijd tot tijd opgeknapt, maar er was geen structurele vernieuwbouw gepleegd. Dit hield onder meer in dat de verwarming uitsluitend via de beide kachels plaatsvond, die in de twee woonkamers stonden. Het huis kende een klassieke indeling waarbij de woonruimte door dubbele schuifdeuren in twee kamers werd verdeeld; de netten zitkamer respectievelijk de dagelijkse woonruimte. Op zich is hier niets mis mee, ware het niet dat andere onderdelen van de beneden verdieping in de winter ronduit koud waren. Onze moeder zag eigenlijk niets in een te ondernemen verbouwing, om centrale verwarming aan te leggen. Niet dat zij het voordeel daarvan niet kon begrijpen, maar ze zag gewoon op tegen de rommel die dit met zich mee zou brengen. Hulp kacheltjes in de keuken en de hal waren het resultaat. Maar behaaglijk was het niet in het hele huis.

Zoals bij veel jaar de mensen is uiteindelijk het traplopen, of beter gezegd de moeite met het traplopen, het breekpunt. Uiteindelijk lukte het het echtpaar te bewegen

een andere meer voor bejaarden passende woonruimte te betrekken. Ze waren toen al aanzienlijk in de 80.

Het lukte een aanleunflat naast het destijds nieuwe Goede Ree te huren, op de eerste etage. Het adres was Bernardplein nummer 44. Dit had de aantrekkelijkheid van zelfstandig wonen met de mogelijkheid tot hulp/zorg. Zoals onder andere door Willem Taal zelf met de collega bestuursleden als doelstelling nagejaagd: bejaarden dienen niet in een buitenwijk te wonen maar in het centrum van de stad, waar activiteiten zijn. De woning aan het Bernardplein kende die "röhring" eenmaal per week in hoge mate. De wekelijkse markt werd letterlijk voor het raam op het plein gehouden.

Al kort na het betrekken van deze woning in najaar 1992 werd verzucht dat "we dit eerder hadden moeten doen".

Om een cliché toe te passen: met de ouderdom komen de gebreken. Geleidelijk aan werden de lichamen zwakker, werd het lopen in toenemende mate lastig.

In 1996 overleed Willems enig resterende broer Arie Taal. Deze woonde al lange tijd in het eigenlijke bejaardentehuis. Hij woonde het merendeel van die tijd samen met zijn vrouw Gré Spits, die al lange tijd invalide was. Zij leefde een hele periode van haar ouderdom zittend in een stoel. In 1995 overleed zij. Na langdurig voor zijn vrouw te hebben gezorgd, zakte Willems broer zichtbaar in. Het overheersende alledaagse levensdoel was weggevallen. Met het overlijden van Arie Taal was Willems generatie weggevallen. In die periode was Willem even alleen thuis, omdat zijn vrouw in het ziekenhuis was opgenomen. Toen hem werd verteld dat zijn broers overleden, was hij een moment stil en zei: "arme man". Het jaar 1996 werd zo het begin van het einde.

In oktober 1996 overleed Willem Taal. Op een zaterdag-

middag werd hij niet lekker en zakte in elkaar. Ogenblikkelijk voelde hij wat er ging gebeuren, als gelovig man bad hij het "Onze Vader".

Net terug van een korte vakantie kwamen wij die zaterdag vanuit onze woonplaats in Den Helder aan voor een visite aan onze ouders. Zonder de weet te hebben van hetgeen aan de hand was parkeren we onze auto op enige afstand achter een ambulance, en maakte daar nog een opmerking over. Toen we in de flat aankwamen zat vader in zijn stoel. De volgende tocht ging naar het Gemini ziekenhuis, waar hij meteen werd opgenomen.

Op maandagochtend overleed hij, op 90 -jarige leeftijd. Zijn vrouw die in de loop van haar leven zoveel angsten kende, doorging deze rouwweken op krachtige wijze.

Onze moeder overleefde hem drie jaar. Voor haar was dat een meer dan zware periode. Het alleen zijn viel haar zeer moeilijk, en zij ervoer een sterke mate van eenzaamheid. Deze eenzaamheid kon niemand compenseren.

Een aantal malen, ook nog tijdens het leven van haar echtgenoot, kreeg ze hinder van vocht achter haar longen. Dit betekende voor haar een forse mate van benauwdheid. Een aantal malen werd ze met succes behandeld, onder andere met opname in het ziekenhuis. Uiteindelijk viel er voor de medici niet veel meer aan te doen. In de laatste periode van haar leven bleek het niet meer mogelijk alleen in haar flat te zijn. Voor een korte periode, minder dan een week, werd zij opgenomen in de verpleeg afdeling van het bejaardentehuis "Ten Anker". Op acht oktober 1999 overleed zij halverwege de avond. Slechts enkele uren nadat wij na een bezoek aan haar afscheid hadden genomen. Maar niet met de gedachte dat dit zo duurzaam zou zijn.

Bets overleed op een moment waarop de verpleging haar gereed maakte voor de nacht, maar even weg was. De

alleenheid waarvoor zij vaak bevreesd was.

Twee lange en volle levens waren tot het einde gekomen. Beide echtgenoten liggen begraven op de algemene begraafplaats bij Huisduinen, evenals hun overleden kinderen daar begraven waren, alsmede de ouders van Bets Taal.

Een grote uiteengroeiende familie.

De ouders van Willem Taal kregen, met beide twee partners, in totaal negentien kinderen. Vijf kinderen stierven jong of zeer jong. De anderen werden doorgaans hoogbejaard. Van al die ooms en tantes heb ik er zelf maar weinig gekend. Slechts een beperkt aantal brachten hun leven in Den Helder doorgebracht: de tantes Marie van Strijen - Taal, Vrouwtje v.d. Aa - Post en Hendriek Brouwer - Post, en oom Arie Taal, de jongste broer van het hele gezin.

Illustratief voor de uiteenlopende verhoudingen zijn de volgende citaten.

“Tijdens hun bezoeken aan Den Helder had het gezin van Johannes en Grietje geen contact met Willem en Bets Taal”. Het kan zijn dat dit enkel voor de kinderen het geval was. “Daar hoorden wij (als kinderen) nooit over”, meldt Riek Kroes - Taal. Mogelijk werd er wat vreemd werd aangekeken tegen het grote gezin.

“Overigens hadden de Zaankanters weinig contact met hen. Maar dat gold ook voor bijvoorbeeld tante Marie van Strijen - Taal, in tegenstelling tot haar man oom Piet die graag met hen contact had. Hij kwam voor de gezelligheid langs bij Hendriek, en Gré & Jaap Post³. Tante Marie werd als iets

---

³ Dochter respectievelijk schoonzoon van Johannes Jacobus Taal en Grietje

afstandelijker gezien”.

Doorgaans zijn het juist een grote familie is die in de loop van het leven uit elkaar groeien. Dit hoeft helemaal geen kwade wil te zijn, maar men vestigt zich elders, en bouwt een eigen gezin op dat de energie opneemt. Men leeft verschillende levens. Maar waar zijn al die broers en zusters heengegaan?

Tante Willempje en oom Maarten zijn naar Zaandam gegaan. Oom Maarten werkte daar. Johannes Jacobus Taal trouwde met een tafel zuster, Grietje Jans Post. Ook zij gingen in Zaandam wonen. Hun dochter Gré woont weer in Den Helder.

Dan hebben we nog tante Pietje die in Rotterdam ging wonen. En zij trouwden met ene Arie van der Steen. Naar Den Haag ging Jacoba Taal, die met Dirk Jan van Alphen trouwde. Dan was er nog een oom Albert (Ab), die is op Urk gaan wonen. Zuster Klaasje Taal ging met haar man Jo de Ruiters in Hillegom wonen.

Zij zijn allemaal “achter hun echtgenoot aangegaan”. Naar de aanleiding waar zij elkaar leerde kennen is het anno nu gissen. De beste mogelijke veronderstelling ligt in de onderlinge vakantie - contacten, waarin men wederzijdse vrienden leerde kennen.

In de loop der jaren ging men bij elkaar op bezoek. Het familie geheugen vertelt Van tripjes naar Rotterdam, Den Haag, Zaandam, Amsterdam en Hillegom. Maar na verloop van tijd werden de contacte dunner. Zelf heb ik er maar enkele meegemaakt.

Post.

Met name in Zaandam en omgeving moet nog een groot aantal familieleden wonen.

Gegevens van het gehele gezin.

Voor het overzicht worden hieronder samenvattend de personalia van alle gezinsleden weergegeven. In dit jaar van schrijven – 2007 – zijn er nog twee van de kinderen in leven.

Willem Taal, geboren in Den Helder 8 juni 1906, Directeur Helderse Melkcentrale (H.M.C.), † Den Helder 20 oktober 1996, begraven te Den Helder; op de Algemene Begraafplaats te Huisduinen (BH26), zoon van Jacobus Johannesz Taal en Aaltjen Willems Pasterkamp, trouwde in Den Helder op 26 oktober 1933 met **Elisabeth Cornelia de Leeuw**, geboren in Amsterdam op 13 sept. 1908, † Den Helder 8 oktober 1999, dochter van Jan de Leeuw en Maria Blancke. Uit dit huwelijk:

1. **Jacobus Willem** (Wim) **Taal**, geboren Den Helder 22 mei 1935, † Den Helder, H.A. Lorentzstraat 107 11 juli 1936, begraven Den Helder, begraafplaats te Huisduinen 14 juli 1936.
2. **Maria** (Ria) **Taal**, geboren Den Helder 22 april 1937, gedoopt te Den Helder, in de Gereformeerde Kerk 9 mei 1937, trouwde in Den Helder juli 1965 **Jacob Arie Bos**, geboren Pijnacker 24 april 1933, zoon van Pieter Bos en Geertruij van der Elst.
3. **Jacobus** (Jacky) **Taal**, geboren Den Helder 14 jan. 1939, † aldaar 16 sept. 1945, begraven bij Den Helder, begraafplaats te Huisduinen 20 sept. 1945.
4. **Wilhelmina Elisabeth Cornelia** (Willy) **Taal**, geboren Langedijk 6 april 1943, † Langedijk, Noord-Scharwoude 29 november 1943, begraven Den Helder, begraafplaats te Huisduinen (donderdag na

- overlijden).
5. **Arie Taal**, geboren Den Helder 2 november 1945, trouwde in Werkendam 10 augustus 1971 **Jannigje Cornelia Pieterella van den Hoek**, geboren Werkendam 17 dec. 1948, dochter van Cornelis Pieter van den Hoek en Jenneke Visser.

Wat kan men er nog van zien.....

Den Helder is een stad met historie, maar geen historische stad. Zouden we zoeken naar een fysieke plaatsen waar deze generatie heeft gewoond en gewerkt, dan is het momenteel enkel mogelijk hun woningen te vinden.

Evenals de beide bejaardentehuizen waaraan hij als bestuurslid ook mede vorm gaf, heeft de slopershamer de laatste fysieke restanten van zijn H.M.C. doen verdwijnen.

De huizen en Den Helder en Noord Scharwoude zijn er nog.